

QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

**S.T.O. PRIM IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI
ONOR. IMHALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMHALLEF NOEL CUSCHIERI**

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 12 ta' Lulju, 2019.

Numru 10

Rikors numru 1248/08JZM

Anthony Cuschieri u martu Mary Jane Cuschieri

v.

George Cuschieri u martu Teresa Cuschieri

Preliminari

1. Dawn huma zewg appelli, wiehed principali maghmul mill-atturi Anthony u Mary Jane konjugi Cuschieri u l-iehor appell incidentali maghmul mill-konvenuti George u Teresa konjugi Cuschieri mis-sentenza moghtija fis- 27 ta' Frar, 2014, [is-sentenza appellata], mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili [l-ewwel Qorti], li permezz taghha dik il-Qorti ddecidiet billi, wara li cahdet l-ewwel, it-tieni u t-tielet eccezzjonijiet:

“Tilqa’ r-raba’ eccezzjoni in parte.

“Tilqa’ l-ewwel talba limitatament għall-ammont ta’ erbgha u erbghin elf u hmistax-il Ewro erbgha u tmenin centezmu (€44,015.84).

“Riferibbilment għat-tieni talba, tikkundanna lill-konvenuti sabiex iħallsu lill-atturi s-somma ta’ erbgha u erbghin elf u hmistax-il Ewro erbgha u tmenin centezmu (€44,015.84) bl-imghax legali b’effett mil-lum.

“Tordna illi l-ispejjez ta’ din il-kawza, inkluzi dawk tal-mandat ta’ inibizzjoni li kien prezentat kontestwalment mar-rikors gurantat, jithallsu in kwantu għal hamsa fil-mija (5%) mill-atturi u in kwantu għal hamsa u disghin fil-mija (95%) mill-konvenuti.”

Fatti

2. Illi l-attur flimkien mal-konvenut u huhom Geranzio Cuschieri u Anthony Galea, kienu ffirmaw konvenju fit-3 ta’ Mejju 1995¹ għax-xiri ta’ għalqa maghrufa bhala Tal-Handaq limiti ta’ Hal Qormi. Permezz tal-iskrittura ffirmata fl-24 ta’ Jannar 1996, il-partijiet fuq dak il-konvenju għamlu xi tibdil għall-iskrittura originali u wkoll geddew il-validita` tagħha sat-3 ta’ Frar 1997². Fil-5 ta’ Dicembru 1997 l-istess partijiet li dehru fuq dawn l-iskritturi ffirmaw skrittura ohra izda din id-darba l-attur Anthony Cuschieri, il-konvenut George Cuschieri, Anthony Galea u Geranzio Cuschieri, flimkien mal-konjugi rispettivi tagħhom, dehru għan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta` Hasan Company Limited fejn din is-socjeta` obligat ruhha li tixtri u takkwista minghand l-istess vendituri porzjon diviza mill-għalqa maghrufa bhala Tal-Handaq limiti ta’ Hal Qormi³.

¹ Dok. A fol. 8.

² Dok. B fol. 14.

³ Dok. D a fol. 17.

Dan il-konvenju kien validu sal-20 ta' Jannar 1998. Fil-21 ta' Jannar 1999 il-validita` tal-konvenju ffirmat fil-5 ta' Dicembru 1997 giet estiza sal-31 ta' Lulju 1999⁴ u fit-28 ta' Lulju 1999 giet estiza sal-31 ta' Ottubru 1999⁵. Fit-3 ta' Mejju 1995 l-attur Anthony Cuschieri, il-konvenut George Cuschieri, Geranzio Cuschieri u Anthony Galea, flimkien mal-konjugi rispettivi taghhom, ffirmaw kuntratt ta' self mal-Mid-Med Bank plc ghas-somma ta' Lm100,000 b'obbligazzjoni solidali ghall-hlas taghha garantit lill-bank permezz kemm ta' ipoteka generali u wkoll ta' ipoteka specjali registrata favur il-bank fuq kull wahda mill-proprjetajiet rispettivi ta' kull wiehed mill-partijiet⁶. Wara li l-bank kien istitwixxa proceduri ghall-bejgh bis-subbasta ta' dawk l-erba' proprjetajiet, l-attur kien ghamel diversi hlasijiet kemm ghan-nom tieghu personali kif ukoll tal-konvenuti Cuschieri sabiex b'hekk giet evitata l-bejgh tal-proprjeta` tieghu f'dik is-subbasta. Hu kien ghamel ukoll diversi pagamenti lill-vendituri ghan-nom tax-xerrejja kollha u wkoll lil certu Michael Azzopardi li minghandu kienu ssellfu xi flus.

Mertu

3. L-atturi istitwew il-proceduri odjerni permezz tal-prezentata ta' rikors guramentat fejn, filwaqt li talbu lill-ewwel Qorti sabiex tiddispensa

⁴ Dok. G a fol 25.

⁵ Dok. H a fol 27.

⁶ Dok. M a fol 34.

mis-smigh a tenur tal-Artikolu 167 *et seq* tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u
Procedura Civili, talbuha wkoll sabiex:

- "1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-intimati George u Teresa konjugi Cuschieri huma debituri tar-rikorrenti Anthony u Mary Jane konjugi Cuschieri fis-somma ta' sitta u erbghin elf mija u wiehed u erbghin Euro u sitta u disghin centezmu (€46,141.96) jew dik is-somma verjuri li tirrizulta dovuta mill-intimati lir-rikorrenti;
- "2. Tikkundanna lill-intimati George u Teresa konjugi Cuschieri jhallsu lir-rikorrenti Anthony u Mary Jane konjugi Cuschieri is-somma ta' sitta u erbghin elf mija u wiehed u erbghin Euro u sitta u disghin centezmu (€46, 141.96) jew kwalunkwe somma ohra li tirrizulta dovuta mill-intimati lir-rikorrenti;

"Bl-ispejjez inkluz dawk tal-mandat ta' inibizzjoni intavolat kontestwalment, u bl-imghaxijiet mid-data ta' kull pagament sad-data tal-pagament effettiv, kontra l-intimati li huma minn issa ngunti in subizzjoni."

4. Il-konvenuti pprezentaw ir-risposta guramentata taghhom fejn
ressqu s-segwenti eccezzjonijiet:

- "1. Illi in linea preliminari, l-azzjoni attrici hija intempestiva, u dan stante ftehim bejn il-kontendenti li kwalunkwe tpacija li ghandha ssir bejniethom, dejjem jekk huwa l-kaz, issir wara li n-negozju kollu jigi saldat – u sa llum dan ghadu ma sarx peress illi l-konvenju de quo ghadu in vigore kif jista' jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;
- "2. Illi mhux minnu li qatt giet miftiehma xi rata ta' imghax bhal ma hu allegat fir-Rikors Guramentat;
- "3. Illi, minghajr pregudizzju ghall-premess, l-attur irid igib prova tal-pagamenti minnu effettwati, u dan ghan-nom ta' min dawn saru;
- "4. Illi, minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ammont mitlub huwa kkontestat u dan stante li dan huwa manifestament eccessiv."

Is-Sentenza Appellata

5. Fis-sentenza taghha tas-27 ta' Frar, 2014, l-ewwel Qorti ghamlet is-segwenti konsiderazzjonijiet:

"II. Provi

"L-attur xehed illi huwa dejjem kellu relazzjoni tajba ma` hutu. In-negozju ta` l-art Tal-Handaq ma kienx l-ewwel wiehed. Ma jafx ghal liema raguni l-konvenut – li jigi huh - qed jghid li m`ghandu jaghtih xejn. Huh iehor Geranzio li ghalih ukoll kien ghamel xi hlasijiet akkont jaf b`kollox u ma cahadx li kien debitur tieghu. Bil-kawza tal-lum, huwa kien qed jitlob lura flus li hallas ghall-konvenuti lill-HSBC Bank Malta plc, lil certu Michael Azzopardi u lil vendituri sabiex il-konvenju jibqa` fis-sehh.

"Xehed illi skond Dok M, is-self mill-Mid-Med Bank plc sar favur tal-ahwa u ta` Anthony Galea. Bhala garanzija kienu gew iskritti ipoteki fuq l-proprjeta mmobbiljari ta` kull wiehed. Abbazi ta` daww l-ipoteki, l-HSBC Bank Malta plc fl-2001 kien ser jipprocedi ghall-bejgh in subbasta tad-dar tieghu, tad-dar tal-konvenut u tad-dar ta` huhom Geranzio. Kien ghalhekk illi hu ghamel tajjeb ghad-dejn favur il-Bank. Fil-fatt, kif jirrizulta mill-prospett, anke qabel dak iz-zmien, kien hu li kien qed jaghmel hlasijiet lill-Bank fir-rigward tal-imghax fuq is-self. Sabiex dan seta` jsir, huwa kien kostrett illi jbiegh proprjeta` tieghu personali.

"Stqarr illi mill-prospett kien jirrizulta li anke George u Geranzio kienu ghamlu hlasijiet, izda hu kien hallas flus aktar minnhom. Fil-fatt huwa hallas €308,255.30 ; Geranzio hallas €160,843.23 ; u George hallas €146,866.99. Is-sehem ta` kull wiehed, inkluz Anthony Galea, kien ta` €153,991.96. Ladarba George hallas biss €146,866.99, kien differenza ta` €7,124.97. Kienu esebiti r-ricevuti tad-depoziti.

"Kompla jghid illi fit-12 ta` Mejju 2006 (skond Dok AC1) huwa kien hallas lil Michael Azzopardi s-somma ta` €13,976.24. Is-self kien sar lill-ahwa flimkien. Il-konvenut baqa` ma hallasx lura s-sehem tieghu u ghalhekk ghad baqaghlu jaghti €3,494.06.

"Fisser illi l-bqija tal-flus li taghhom kien qed jitlob rifuzjoni kienu hlasijiet li hu kien ghamel fuq il-konvenju u fuq l-estensjonijiet tieghu. Il-hlasijiet saru permezz ta` cheques (ara Dok. AC3 sa Dok AC5). Ghalkemm illi ftit mic-cheques hargu minn kontijiet tal-kumpannija Hasan Co. Ltd, id-depozitu relattiv fil-kontijiet tas-socjeta` sar minnu personalment, filwaqt li r-rimanti hlasijiet saru permezz ta` cheques personali tieghu.

“**Fil-kontroezami**, l-attur xehed illi n-negozju dwar l-art Tal-Handaq kien l-ewwel negozju li ghalih kienu dahlu flimkien l-ahwa. Mistoqsi mill-Qorti jekk kienx hemm ammonti ohra x`izid ma` dawk pretizi fil-kawza, l-attur xehed illi kien hemm pagament li ghamel favur Toni Pace ghall-ammont ta` €2,400, li tieghu kellu ricevuta. Mistoqsi jekk kienx hemm ftehim bejniethom li kull wiehed minnhom ihallas il-boll individwalment, l-attur wiegeb li kulhadd hallas is-sehem tieghu. Mistoqsi jekk ic-cheques li pprezenta kienx kitibhom hu jew haddiehor, l-attur stqarr illi c-cheques li kienu fuq ismu hu ghamilhom u u ffirmahom hu u l-flus kienu tieghu. Huwa hareg total ta` Lm75,000. Mistoqsi jekk kellhomx ftehim illi kollox jithallas wara li jsir il-kuntratt ta` l-art, l-attur xehed li ma kienx hemm dak il-ftehim. Mistoqsi min kien ghamel r-ricevuta ghas-Lm6000 li ssejlfu minghand Michael Azzopardi, l-attur ighid illi dik saret minn Azzopardi stess. Mistoqsi jekk l-konvenut u martu qattx iffirmawlu biex imur jissellef minghand Azzopardi, l-attur wiegeb illi hu ssejlef biex il-Bank ma jkompliex bis-subbasta. Bil-miktub minghand il-konvenuti ma kienx hemm permess izda bil-fomm kien hemm.

“L-attur sostna illi l-ittra tat-30 ta` April 2008 kienet dik esebita bhala Dok JDA1. Ikkonferma illi l-ammont li tieghu kien qieghed jippretendi l-hlas minghand il-konvenuti kien dak indikat fir-rikors guramentat. Mistoqsi jekk il-konvenut kienx hallsu flus wara l-ittra tat-30 ta` April 2008 u qabel saret din il-kawza, l-attur stqarr illi l-konvenut ma hallsu xejn. Cahad illi kien qal lill-konvenut kliem fis-sens illi jekk ihallas Lm3,500, il-kwistjoni kienet tieqaf hemm. Ikkonferma illi l-ammont dovut mill-konvenuti kien ta` €46,000. L-ammont ta` €80,000 li ssemma fl-ittra kien zbaljat ghaliex kien halla barra mill-kalkoli tieghu lil Anthony Galea bil-konsegwenza li l-konteggi saru hazin. Mistoqsi kif wasal ghall-konteggi, meta skond hu ma jafx jikteb u lanqas jaqra, l-attur wiegeb li huwa kellu zewgt itfal li huma *accountants* ; huwa jghidhom u huma jiktbu. Dwar Geranzio, stqarr illi dan kellu jiehu minghand il-konvenut u kellu jaghti lilu.

“**Geranzio Cuschieri** xehed illi ma` hutu l-attur u l-konvenut, kienu involuti f`negozju ta` art f`Tal-Handaq. Saru diversi konvenji, l-ewwel f`isimhom personali, flimkien ma` certu Anthony Galea u wara f`isem il-kumpannija Hasan Co. Ltd. Il-konvenju kien kumpless u kien emendat diversi drabi sabiex jibqa` validu. Huma kienu ssejlfu flus mill-Mid-Med Bank sabiex ikunu jistghu jaghmlu l-hlasijiet necessarji skond il-konvenju. Meta mbaghad ma hallsux lura lill-Bank, wara li kien sar kuntratt ta` kostituzzjoni ta` debitu u nghataw garanziji, il-Bank beda proceduri ntizi biex iwasslu ghal bejgh b`subbasta tad-diversi proprjetatjiet li kellhom. Intant l-attur ghamel diversi pagamenti lill-*HSBC* minn flus tieghu lill-*HSBC* ; ghamel il-hlasijiet ghalih innifsu izda wkoll gax-xhud, ghall-konvenut u ghal Anthony Galea. Il-hlasijiet li ghamel l-attur huma dawk li jidhru fid-Dok R.

“Kompla jixhed illi kienu saru diversi hlasijiet lill-vendituri. Ikkonferma l-pagamenti kif inhuma elenkati fid-Dok AC3. Dawk saru mill-attur minn flusu kemm ghalih innifsud kif ukoll ghax-xhud, ghall-konvenut u ghal

Anthony Galea. Ghalkemm jidher li numru ta` cheques inhargu mill-kumpannija Hasan Co. Ltd, fil-fatt kien l-attur li ddepozita flus minn tieghu sabiex ikunu jistghu jsiru l-hlasijiet, ghaliex l-kumpannija ma kellhiex dawk il-flus biex tkun tista taghmel l-hlasijiet.

“Ikkonferma l-kontenut ta` Dok AC1. Dik hija ricevuta ta` hlas ta` Lm6000 li ghamel l-attur lil Michael Azzopardi. Dak l-ammont kien dovut mill-erbgha li kienu f`sehem indaqs. Baqa` sorpriz meta sar jaf illi l-konvenut kien qed jichad li ghandu jaghti flus lill-attur. Azzopardi kien silifhom il-flus. Kienu marru jkellmuh il-hanut tieghu r-Rabat l-erbgha li kienu. Azzopardi ibiegh is-snieter. Bil-flus li hadu b`self thallas l-imghax tal-bank.

“Fil-**kontroezami**, meta kien mistoqsi jekk meta sar is-self minghand Azzopardi jekk kienx sar ftehim jew kienx hemm ricevuta, Geranzio Azzopardi wiegeb li kien hemm ricevuta li kien zammha Azzopardi. Wara r-ricevuta hadha l-attur ghaliex il-flus li bihom thallas Azzopardi kienu tal-attur. Ix-xhud ikkontesta l-pretensjoni tal-konvenut illi ma kienx debitor tal-attur ghaliex kulhadd kien jaf illi l-attur hareg il-flus minn tieghu anke fl-interess tat-tlieta l-ohra kompriz ix-xhud.

“**Audrey Ghigo** mill-HSBC Bank Malta plc xehdet illi fir-rigward tal-kumpannija Hasan Co. Ltd. irrizulta li kien hemm *current account* bin-numru 161005274 li nfetah fil-20 ta` Mejju 1998 u nghalaq fit-3 ta` Gunju 1999, u dan dejjem kellu zero balance. Ma kien hemm l-ebda kont ta` self f`isem il-kumpannija. Ipprezentat pero` statement ta` *loan account* bin-nru 028001711 intestat A&MJ G&T G&MV Cuschieri & A&C Galea..

“**Joseph Borg Cardona** mill-Bank of Valletta plc ipprezenta *statements* li jirreferu ghal tlett kontijiet bankarji f`isem il-kumpannija Hasan Co. Ltd (Dok BOV1 – Dok BOV2 – Dok BOV3).

“**Il-konvenut** xehed illi huwa ressaq l-ewwel eccezzjoni, ghaliex il-Lm15,000 li hallas huh ghandu johodhom wara li jkun hemm l-qliegħ, jigifieri wara li tinbiegh l-art, bl-imghaxijiet. Dwar li qal fl-eccezzjonijiet illi l-konvenju kien għadu fis-seħħ, huwa spjega illi bejniethom u s-sidien kien hemm kwistjonijiet li llum huma mertu ta` kawza.

“Xehed illi huwa għandu jagħti Lm15000 lill-attur mhux l-ammont li qed jippretendi fil-kawza.

“Qal illi l-ewwel huma kienu ssellfu Lm100,000 mill-HSBC. Imbagħad rega` ssellfu Lm15,000. Biex tkun tista` tithallas is-somma ta` Lm130,000 kien jonqos Lm15,000 u dawk harighom il-konvenut. Mistoqsi min kien iħallas l-imghaxijiet fuq id-dejn tal-bank, qal li dawk kienu jithallsu bejn kulhadd ; ighid illi huwa kellu prova li effettwa pagamenti. Ighid illi darba minnhom kien mar hu stess il-Bank u hallas Lm10,000. Il-Bank tah ricevuta li harget f`isem it-tlitt ahwa u cioe` hu, l-attur u Geranzio. L-Lm10,000 ma kienx harighom kollha hu ; anke

dawn kienu ssellfuhom minghand minn certu Anthony Pace. Mistoqsi kemm kienu involuti nies f`dak in-negozju, stqarr illi ghall-bidu kienu erbgha u li wara saru sitta. Ir-raba` persuna kienet Anthony Galea. Ikkontesta l-pretensjoni tal-attur li huwa hallas €8,250.30 lil Bank ghax l-iehor hareg Lm15,000. Kien spjegat lil l-kontenut tal-prospett a fol. 272 tal-process billi qal li ma jafx jaqra ; huwa kkontesta li l-attur kien hareg dawk il-pagamenti.

“Mistoqsi jghid jekk l-HSBC kienx ha proceduri kontra taghhom, il-konvenut ikkonferma li l-Bank kien ha passi kontra taghhom pero` kollox kien risolt ghaliex id-dejn li kien hemm thallas kollu kemm hu mit-tlieta kull wiehed sehm. Mistoqsi dwar Michael Azzopardi, huwa xehed illi lil dik il-persuna ma kienx jafha. Azzopardi silef flus lill-attur u hu ma kellux jaqsam ma` dak is-self.

“Xehed illi l-vendituri tal-art kienu Josephine Borg, Carmen Micallef, Giovanna Schembri u Josephine Desira. L-ewwel sett ta` cheques favur taghhom kien harighom il-Bank. Meta ssellfu mill-Bank, il-flus hadhom n-Nutar. Jista` jkun illi n-Nutar ta` Lm50,000 lill-attur li mbaghad qasamhom. Il-flus ma gewx minn tal-attur izda gew mis-self li kienu hadu mill-Bank. L-ewwel pagament favur il-vendituri kien ta` Lm50,000 divizi b`erbgha ; imbaghad thallsu Lm30,000 bejn erbgha ; u wara Lm55,000. Il-vendituri thallsu b`kollox Lm130,000. Mill-Bank hadu self ta` Lm115,000. Id-differenza ta` Lm15,000 harighom l-attur.

“Il-konvenut xehed illi fuq il-flus li kienu ssellfu mill-Bank kien jiddekorri l-imghax.

“Ghalkemm aktar kmieni fix-xiehda tieghu, il-konvenut kellu l-prova bil-karti tal-flus li hallas, aktar tard fix-xiehda tieghu qal li ma kellux karti li jippruvaw kemm effettivamente hareg hu.

“Qal li huwa hareg Lm63,000 f`daqqa. L-ohrajn hekk ghamlu wkoll. Kellhom jaghtu b`kollox Lm200,000 u dawk thallsu bejn it-tlieta. Mistoqsi jghid meta sar il-hlas, huwa stqarr l-hlas sar quddiem in-Nutar u li l-kuntratt sar fil-fergha tal-Bank li tinsab fil-Main Guard, il-Belt.

“Rega` kkonferma illi l-vendituri thallsu billi Lm115,000 gew minn self tal-bank, Lm15,000 li harighom l-attur u Lm50,000 li harighom Norman Zammit. Il-vendituri hadu Lm180,000 u kien hemm cheque ghal Lm50,000 li baqa` ma ssarrafx. Id-dejn tal-bank thallas kollu lura mit-tliet ahwa fl-ammont ta` Lm200,000.

“Qal illi qatt ma ssellef flus minghand jew ghamel negozju ma` Michael Azzopardi.

“Apparti xiehda viva voce li ghaliha saret riferenza, il-konvenut ipprezenta affidavit.

“Fl-affidavit isemmi *inter alia* fatti li diga` saret riferenza ghalihom. Il-prezz tal-art Tal-Handaq kien ta` Lm1,150,000. Il-konvenju kellu skadenza ta` disa` xhur. U kien estiz. Fid-9 ta` Mejju 2001, l-ahwa amalgamaw ma` Norman Zammit u Generoso Sammut. Billi waqghu lura fil-pagamenti, il-Bank beda proceduri kontra taghhom li kienu se jwasslu biex id-djar taghhom jinbieghu bis-subbasta ; ghalihom kien vitali li ma jitilfux darhom. Kompla jikkontesta l-figuri li ressaq l-attur bhala bazi ghall-ammont li qed ighid li hu ghandu jaghtih.

“Ikkontesta li kellu jirrifondi lill-attur parti mill-flus li ssellef minghand Michael Azzopardi. Huwa ma kienx parti mill-ftehim li sar bejn l-attur u Azzopardi. Huwa qatt ma nkarika lill-attur, jew tah prokura jew permess biex jissellef flus ghan-nom tieghu minghand Azzopardi.

“Ghalkemm jaccetta li l-attur hareg Lm15,000 ghall-art Tal-Handaq, il-flus harighom fl-interess tal-erbgha li kienu u ghalhekk huwa kellu jhallas lill-attur is-somma ta` Lm3,750. Dan in-negojzu dahlu ghalih huma l-erbgha personalment u ma kienx hemm involuti kumpanniji. Is-self sar mill-HSBC mhux mill-BOV. Isostni li l-attur ghamel uzu minn flus tal-erbgha ghal ghanijiet personali tieghu bhal meta ta Lm50,000 lil Norman Zammit.

“Dwar l-ammont ta` Lm3,058.75 li l-attur qed jippretendi minghandu dwar il-Bank, il-konvenut sostna li l-kontijiet li ghamel l-attur kienu zbaljati. Fil-konteggi tieghu l-attur dahal il-boll, izda dan ma setax jaghmlu ghaliex kienu il-ftehim kien li kull wiehed ihallas il-boll individwalment.

“Il-konvenut hareg bil-konteggi tieghu li skond hu kienu dawk korretti. Wara li jitnaqqsu Lm2,308 li hallas lill-Bank, jigi li huwa kellu jaghti lill-attur is-somma ta` €6,374.91.

“Ighid ukoll illi skond il-ftehim ta` bejniethom, id-differenzi ta` bejniethom kellhom jinghalqu meta jsir l-kuntratt finali tal-art. Billi l-kuntratt kien ghadu ma sarx, l-attur ma kienx messu ghamel il-kawza.

“**Carmen Micallef** xehdet illi l-atturi huma z-zijiet taghha. Kienet murija Dok A, gharrfet il-firma taghha fuq id-dokument u qalet illi dak l-ewwel konvenju tal-bejgh tal-art Tal-Handaq. Fuq il-konvenju thallas depozitu li baqa` ghand in-Nutar. Murija Dok B, gharrfet il-firma taghha fuqu, u fissret li dak kien konvenju iehor li sar fl-1996. Ikkonfermat il-firma taghha fuq Dok C u qalet li minghand in-Nutar li kien Dr Tonio Spiteri thallsu Lm2,300. Il-konvenju ggedded. Mistoqsija jekk il-konvenju kienx ghadu validu, ix-xhud qalet li ghaliha l-konvenju kien ghadu validu ghalkemm kien hemm kawza pendent. Murija cheque a fol. 288 tal-process, ix-xhud qalet li dak huwa t-tieni cheque mmarkat Dok. AC 4, li kien tahom l-attur li kien qed jirrapprezenta kumpannija. Murija c-cheque a fol. 289, xehdet li sarrfet l-import. Ipprezentat Dok AC1 u kkonfermat illi dak kien it-tielet cheque li hija sarrfet.

“**Josephine Desira** xehdet illi l-atturi huma zijiet taghha. Kienu wirt Tal-Handaq minghand missierhom. Sar konvenju għall-bejgh ta` dik l-art li baqa` jigggedded għal għaxar snin. Meta ma baqghux igeddu, beda l-inkwiet. Mistoqsija jekk kenitx irceviet flus minghand l-attur jew minghand il-kumpannija, ix-xhud qalet illi kienet irceviet flus izda l-atturi kien ffirmat karta li ma jrid xejn aktar. Mistoqsija jekk ircevietx cheque għal Lm2,750 a fol 288, ix-xhud stqarret li ma kienx il-firma taghha fuq dak ic-cheque. Mistoqsija jekk ircevietx l-ammont ta` Lm12,500 skond fol 289, ix-xhud qalet illi anke f`dan il-kaz ma kienx hemm il-firma taghha. Murija Dok C ix-xhud qalet li hemm tidher il-firma taghha. Qalet li ma tafx għaliex l-atturi gieli tawhom cheques foloz. Murija Dok F a fol. 23, ix-xhud għarrfet il-firma taghha. Meta murija Dok J a fol. 31, ix-xhud stqarret li dik ma kenitx il-firma taghha. Mistoqsija kemm hadet flus fuq il-konvenju, xehdet illi hi hadet madwar Lm20,000. Murija d-dokument a fol. 8 qalet li dak huwa l-ewwel konvenju. Għarrfet il-firma taghha fuq Dok B, D u G.

“**Fil-kontro-ezami**, Josephine Desira kkonferma illi hija kienet wahda mill-vendituri, flimkien mat-tlett hutha, ommha u zijuwha. Mistoqsija min kien jgħaddilhom il-pagamenti, ix-xhud wiegbet illi kien in-Nutar li kien iġġaddi l-pagamenti. Qalet li kien hemm cheques ta` Norman Zammit.

“**Fir-riezami**, meta murija kopji ta` cheques a fol. 288 u 289, ix-xhud qalet illi hi kienet sarrfet cheques tan-Nutar. Murija d-dokument a fol. 6, għalkemm għal ewwel tghid li dik hija kopja u mhux l-originali, meta mbagħad mistoqsija mill-Qorti, ikkonferma li l-firma kienet taghha. B`riferenza għad-dokument a fol 23, ix-xhud qalet li kien firma li bil-kemm tingharaf. Murija dokument a fol. 31, qalet illi dik ma kenitx il-firma taghha. Murija Dok MC1, ikkonfermat illi kien jidher isimha pero` mhux il-firma taghha. Mistoqsija mill-Qorti jekk fl-1996 kellhiex kont il-Mid Med Bank, ix-xhud wiegbet li kellha u li xi drabi kienet tiddepozita cheques direttament fil-kont taghha. Hija qatt ma rceviet cheques minghand Hasan Company Limited.

“**Michael Azzopardi** xehed illi kien avvcinah Anthony Galea sabiex jislifhom flus minhabba imghax li kienu qed jinkorru fuq art Tal-Handaq. In segwitu kellmuh ukoll l-attur u Gerard Spiteri dwar l-istess kwistjoni. Silifhom Lm6,000. Wara li għaddew sentejn cempel lil Cuschieri u qallu li kellu bzonn il-flus lura. Cuschieri qallu biex jagħtih gimgha u kien se jerga` jkellmu. Fil-fatt wara gimgha Cuschieri mar għandu u tah il-flus lura. Lill-attur tah ir-ricevuta li hija esebita a fol 276 tal-process. Ikkonferma illi huwa kien jaf kemm lill-attur kif ukoll lill-konvenut.

“**In-Nutar Tonio Spiteri** xehed illi l-konvenju tat-3 ta` Mejju 1995 (fol. 8 sa fol. 13) huwa konvenju għall-bejgh ta` bicca art minn Nazzareno Borg u l-familja tieghu bhala vendituri a favur ta` l-kompraturi li kienu Anthony Galea, l-attur, l-konvenut u Geranzio Cuschieri bi zwieghom rispettivi. Il-prezz tal-bejgh kien ta` Lm1,150,000. Bhala pagamenti sar hlas ta` depozitu ta` Lm600,000. L-ammont tqiegħed fil-kustodja tieghu b`dan illi huwa kellu jiddepozita l-ammont go “savings account” sad-

data tal-kuntratt. Dak id-depożitu kien jintilef mill-kompraturi a favur tal-vendituri jekk l-kompraturi ma jersqux għall-att finali minghajr raguni valida.

“Dr Spiteri xehed illi minn notamenti illi kellu, fit-30 ta` Jannar 1996, kienu dehru quddiemu xi persuni u rceview minghandu Lm50,890 f`isem Nazzareno Borg, Lm12,722.50c f`isem Josephine Desira u Lm12,722.50c f`isem Jennifer Schembri. B`riferenza għal Dok D a fol 17, in-Nutar xehed illi bis-sahha ta` dik l-iskrittura kien waqa` l-konvenju precedenti, u sar konvenju iehor dwar l-istess art bejn il-partijiet, fejn inbidlu xi kondizzjonijiet.

“Mistoqsi dwar Dok. F, li hija ricevuta datata 18 ta` Mejju 1998, Dr Spiteri xehed li dawk kienu cheques li nhargu mill-kumpannija Hasan Co. Ltd. Gharaf il-firma tal-attur.

“Qal ukoll illi kien jaf illi dwar il-konvenju kien hemm kawza pendenti fl-ismijiet “*Anthony Galea vs Annetta Borg et*” (Rik. Gur. Nru. 661/2007).

“Fil-**kontroezami**, Dr Spiteri xehed illi meta sar l-ewwel konvenju, kienu nvoluti biss persuni fisici u li kien biss wara li kien hemm l-involviment ta` kumpannija. Id-depożitu thallas b`numru ta` cheques. Wara li sar il-konvenju tal-1996, il-partijiet baqghu l-istess u li l-prezz zied għal Lm1,350,000. Barra minn hekk, sar pagament iehor akkont ta` Lm30,000, u sar hlas iehor wara ta` Lm20,000.

“**Christopher Cuschieri** – iben il-konvenut – xehed illi meta kien se jsir il-bejgh b`subbasta tad-dar ta` missieru, iz-zijiet tieghu Anthony u Geranzio u missieru kienu ftehm u illi jdur fuq uliedhom sabiex jaghtuom il-flus sabiex jiskansa s-subbasta. Fil-fatt huwa personalment hareg Lm30,000 għal missieru. Fl-2006 saret laqgħa fejn l-ahwa kienu ftehm u illi malli jsir il-bejgh ta` l-art, kulhadd jiehu lura dak li hareg. Meta hu hareg it-Lm30,000, hallas ukoll il-boll fl-ammont ta` Lm1,500 (Dok A a fol. 602).

“**Ikkunsidrat :**

“III. **Sottomissionijiet**

“Fis-sottomissionijiet tagħhom bil-miktub, **l-atturi** jgħidu illi tirrizulta ammissjoni parzjali mill-konvenut illi l-attur kien hallas Lm15,000 għan-nom tal-erba` kompraturi tal-art Tal-Handaq inkluz il-konvenut. Pero` mhux hekk biss għamel l-attur. Kien prezentat resokont tal-hlasijiet kollha li saru. Dwar il-hlas tal-boll, l-attur jaccetta li kien hemm ftehim li kull parti kellha tkun responabbli għall-hlas tal-boll dovut minnha, u kwindi jaccetta li mill-konteggi li hemm f`Dok R, irid ikun eskluż il-hlas tal-boll. Dwar il-hlas li sar lil Michael Azzopardi, l-atturi jissottomettu illi għalkemm il-konvenut jikkontendi illi ma għandu jrodd xejn mill-ammont li l-attur ta lura lil Michael Azzopardi, huwa kontradett mhux biss mix-xieħda tal-attur, izda wkoll mix-xieħda ta` Geranzio Cuschieri u ta`

Michael Azzopardi. In partikolari fejn si tratta ta' Michael Azzopardi, ghalkemm il-konvenut jixhed illi ma kienx jafu, meta Michael Azzopardi xehed, huwa gharaf lill-konvenut li kien prezenti fl-awla. Inoltre Geranzio Azzopardi kkonferma li l-konvenut kien mar maghhom ghand Michael Azzopardi biex jissellfu l-flus minghandu. Fl-assjem hemm ghalhekk il-prova li l-konvenut ghandu jrodd lill-attur is-sehem tieghu mis-self ta' Michael Azzopardi. Dwar il-hlasijiet li saru lill-vendituri tal-art, l-atturi pprezentaw kopja ta' tmien cheques – Dok. AC4 – li nhargu mill-kont bankarju personali tal-attur fil-BOV, u Dok. AC 5 li huma cheques li nhargu mill-kont bankarju tal-kumpannija Hasan Company Limited fil-BOV. Skond l-attur ma hemmx dubju li daww ic-cheques issarrfu. Hija l-fehma tal-atturi li l-assjem tal-verzjoni tal-konvenuti hija karenti serjament minn kredibilita' u hija kostellata minn allegazzjonijiet infondati u mhux korraborati. Skond l-atturi dak li jsostni l-konvenut huwa kontraddett mill-prova ta' sensiela ta' fatti li jikkontrastaw nettament il-verzjoni tal-konvenut u jaghmluha nverosimili.

“Min-naha taghhom, il-**konvenuti** jsostnu illi ghalkemm huma jaccettaw illi l-attur ghandu jiehu Lm15,000 dak l-ammont kellu jigi diviz b'erbgħa, u ghalhekk se mai l-konvenut kellu jhallas is-sehem tieghu fl-ammont ta' €8,735.15 u mhux €35,522.94 kif pretiz mill-atturi. Skond il-konvenuti, l-atturi naqsu li jgibu l-prova illi s-somma effettivamente pretiza inharget mill-attur. Ghalkemm l-atturi ressqu diversi ricevuti, ma ppruvawx min kienet il-persuna li harget il-flus, u lanqas ma ppruvaw min kienet il-persuna li effettwat id-depoziti. Dwar l-allegat self ta' Lm6,000 minghand Michael Azzopardi, il-konvenuti jissottomettu illi ma saret l-ebda skrittura bejn il-parijiet li tindika l-ammont li kien misluf, lil min kien qed isir is-self, meta s-self kellu jithallas lura, u kemm kien se jkun l-imghax. Skond il-konvenuti, kien hemm divergenza bejn ix-xiehda ta' Michael Azzopardi u ta' Geranzio Cuschieri dwar min mill-partijiet kien irrikorra lil Michael Azzopardi sabiex jottjeni self minghandu. Dwar Dok R u cioe' l-hlasijiet illi saru lill-HSBC, inghad illi l-loan account kien intestat f'isem il-partijiet kollha. Mill-provi rrizulta li saru varji depoziti permezz ta' flus kontanti, kif ukoll permezz ta' cheques, pero' l-atturi naqsu milli jgibu l-prova tal-provenjenza tal-flus kontanti. Il-konvenuti jikkonkludu billi jghidu ghalkemm jikkondividu l-konteggi tal-atturi a fol. 277 sa fol. 286, minhabba l-fatt li l-attur naqas milli jgib prova konkreta li l-pagamenti saru minnu personalment, il-Qorti kienet rinfaccjata b'verzjonijiet konfliggenti u ghalhekk kellha tichad it-talba attrici.

“Ikkunsidrat :

“IV. Risultanzi

“Il-Qorti tibda billi tirrileva illi ghalkemm l-konvenut jaccetta li kellu jaghti lill-attur parti mill-ammont pretiz (kif fuq spjegat) il-verzjoni tal-konvenut ta' kif svolgew il-fatti tikkontrasta ma' dak illi jsostni l-attur. Il-Qorti tqis ukoll li jekk min-naha tal-attur hemm rendikont ta' l-hlasijiet li saru, min-naha l-oħra il-konvenut jallega li huwa wkoll ghamel pagamenti,

ghalkemm ma gabx prova taghhom, u lanqas ressaq kontrotalba fir-rigward.

"Fis-sentenza taghha tal-24 ta' Marzu 2004 fil-kawza **Xuereb et vs Gauci et** il-Qorti ta' l-Appell Inferjuri qalet hekk dwar konflitt ta' provi fil-kamp civili –

"Huwa pacifiku f' materja ta' konflitt ta' versjonijiet illi l-Qorti kellha tkun gwidata minn zewg principji fl-evalwazzjoni tal-provi quddiemha :

"1) Li taghraf tislet minn dawn il-provi korroborazzjoni li tista' tikkonforta xi wahda miz-zewg verzjonijiet bhala li tkun aktar kredibbli u attendibbli minn ohra ; u

"2) Fin-nuqqas, li tigi applikata l-massima "actore non probante reus absolvitur".

"Ara a propozitu sentenza fl-ismijiet "Fogg Insurance Agencies Limited noe vs Maryanne Theuma", Appell, Sede Inferjuri, 22 ta' Novembru, 2001.

"Fi kliem iehor il-Qorti ghandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg verzjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita' u speċjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant (Kollez. Vol L pII p440)."

*"(ara wkoll : **Bugeja vs Meilak** – **PA/TM** – 30 ta' Ottubru 2003 ; **Kmandant tal-Forzi Armati ta' Malta vs Difesa** – **PA/PS** – 28 ta' Mejju 2003 ; **Farrugia vs Farrugia** – **PA/CC** – 24 ta' Novembru 1966)*

*"Fis-sentenza ta' din il-Qorti (**PA/PS**) tat-28 ta' April 2003 fil-kawza **Ciantar vs Curmi noe**" kien precizat hekk –*

"Huwa ben maghruf f' materja konsimili illi mhux kwalunkwe konflitt, kontradizzjonijiet jew inezattezzi fil-provi ghandhom ihallu lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita' li minhabba fihom ma tkunx tista' tiddeciedi b'kuxjenza kwietta jew jkollha b'konsegwenza taqa' fuq ir-regola ta' in dubio pro reo ;

"Fil-kamp civili ghal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispejgazzjonijiet forniti lilu imma jekk dawn l-istess spejgazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, generalment bastanti ghall-konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp

kriminali fejn il-htija trid tirrizulta minghajr ma thalli dubju ragjonevoli. (Vol. XXXVI P I p 319)"

“(ara wkoll : “**Camilleri vs Borg**” – **Appell Civili** – 17 ta` Marzu 2003 ; “**Zammit vs Petrocchino**” – **Appell Kummercjali** – 25 ta` Frar 1952 ; “**Vassallo vs Pace**” – **Appell Civili** – 5 ta` Marzu 1986)

“L-atturi qeghdin jitolbu l-kundanna tal-konvenuti ghar-rifuzjoni tal-ammont komplessiv ta` **€46,141.96**. L-ammont huwa diviz hekk –

“In kwantu ghal **€7,127.97** bhala hlasijiet li l-attur ghamel ghan-nom tal-konvenuti lill-HSBC Bank Malta plc ;

“In kwantu ghal **€35,522.94** bhala hlasijiet li ghamel l-atturi bhala depoziti lill-vendituri tal-arft Tal-Handaq ; u

“In kwantu ghal **€3,494.06** bhala sehem tal-konvenut mill-ammont li l-attur ha b`self minghand Michael Azzopardi fl-interess tal-erba` akkwirenti tal-art inkluz il-konvenut.

“Dwar l-ammont ta` **€7,127.97**, jirrizulta mill-affidavit tal-konvenut a fol 525 illi l-unika oggezzjoni tal-konvenut tittratta dwar il-hlas tal-boll fis-sens illi skond il-konvenut, il-ftehim kien fis-sens illi kull parti thallas il-boll taghha. Ladarba hekk kien il-ftehim, l-ammont pretiz ghandu jonqos. L-attur jaccetta li hekk kien il-kaz. Meta tqis il-konteggi skond Dok R a fol 272 u tnehi l-boll, l-ammont dovut lill-atturi jinzal ghal **€4,998.84**.

“Dwar l-ammont ta` **€35,522.94**, l-attur isostni li dak l-ammont kien sehem il-konvenut mid-depoziti li hareg hu minn flusu a favur tal-vendituri tal-art. Min-naha tieghu, il-konvenut mhux jikkontesta li l-attur hareg flus biex thallsu l-vendituri. Il-kontestazzjoni tal-konvenut hija fl-ewwel lok illi l-figura li attwalment hareg l-attur kienet €34,940.60 (ekwivalenti ghal Lm15,000) mhux €35,522.94, u fit-tieni lok il-figura t-tajba kellha tinqasam bejn l-erba` kompraturi u kwindi l-ammont li kellu jhallas hu kien ta` €8,735.15.

“Il-pretensjoni tal-konvenut ma tistax ireggi, ghaliex il-partijiet kienu partecipi f`obligazzjoni ghal istess haga, u ghalhekk, ai termini tal-**Art 1094 tal-Kap 16** – “*L-obbligazzjoni hija in solidum għad-debituri meta huma kollha obbligati għall-istess ħaga, b`mod li kull wieħed minnhom jista jigi mgiegħel għall-ħlas tad-dejn kollu, u li l-ħlas magħmul minn wieħed minnhom jeħles lill-oħrajn lejn il-kreditur.*” Ghalhekk l-attur kellu dritt li jharrek lill-konvenut sabiex ihallas id-dejn kollu, mhux is-sehem tal-konvenut. L-**Art 1096 tal-Kap 16** huwa car u inekwivoku : *il-kreditur jista` jdur kontra kull min irid mid-debituri in solidum, b`għazla tiegħu, mingħajr ma d-debitur ikun jista` jopponi l-beneficċju tal-qsim ta` l-obbligazzjoni.*

“Il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza taghha tad-29 ta` Settembru 2011 fil-kawza “**Anchor Bay Leisures Limited vs Edgar Urpani et**” [mhux appellata] fejn qalet hekk –

“Ir-ratio tas-solidarjeta` huwa dak li jittutela l-interessi tal-kredituri (ara : “**Sciberras pro et noe vs Rhouri et**” – Appell Inferjuri/PS - 9 ta` Novembru 2005).

*“Is-solidarjeta` titwieled jew ghax espressament provdut mil-ligi jew bil-volonta` tal-partijiet (Art. 1089) [ara - “**Catania vs Degiorgio et**” - Prim` Awla, tal-Qorti Civili - 21 ta` Frar, 1958). Fil-kamp civili, is-solidarjeta` ma tistax tkun prezunta.*

*“Il-presupposti ta` l-obbligazzjoni solidali huma (a) pluralita` ta` soggetti, (b) l-idem debitum, ossija l-istess prestazzjoni (Art. 1094), anke jekk ikunu jezistu modalitajiet diversi fil-kaz ta` whud mill-kondebituri (Art.1095 tal-Kap.16), diretta ghas-sodisfaciment ta` l-istess interess kreditorju, u (c) l-eadem causa obligandi ossija meta d-debituri huma kollha obbligati ghall-istess haga b`mod li kull wiehed minnhom jista` jigi kostrett ghall-hlas tad-dejn kollu, u l-hlas maghmul minn wiehed minnhom jillibera lill-ohrajn di fronte ghall-kreditur (Art.1094) [ara : “**Primrose Poultry Products Limited vs Balzan et**” – Appell Inferjuri/PS – 12 ta` Dicembru 2008 u “**Borg Cold Stores (Import & Distribution Ltd vs Pickard et**” – Appell Inferjuri/PS – 19 ta` Ottubru 2005].”*

“Ghalhekk kemm jekk l-ammont mitlub mill-attur huwa l-ammont kollu (kif qed jallega l-konvenut) u kemm jekk huwa biss is-sehem tal-konvenut (kif qed isostni l-attur) l-attur kellu d-dritt kollu illi jesigi l-hlas minghand il-konvenut ta` dak l-ammont. Dwar jekk il-figura korretta hijiex wahda jew ohra, il-Qorti tinnotta li l-ammont indikat mill-konvenut mhux korraborat bi provi dokumentarji u kwindi l-Qorti sejra toqghod fuq il-figura ndikata mill-attur ghaliex kienet ippruvata sal-grad rikjest mil-ligi.

“Dwar l-ammont ta` **€3,494.06** il-konvenut isostni illi huwa qatt ma ltaqa` ma` Michael Azzopardi, qatt ma talbu flus, u li ma tax permess lill-attur sabiex jissellef flus f`ismu. Meta xehed, Michael Azzopardi sostna illi ghal ewwel kien avvicinah Anthony Galea u li wara kienu marru ghandu l-konvenut u certu Gerard Spiteri u li huwa kien ta l-flus lilhom. Michael Azzopardi gharaf il-konvenut fl-Awla. Geranzio Cuschieri li jigi hu l-attur u l-konvenut xehed illi meta kienu marru ghand Michael Azzopardi kienu l-attur, il-konvenut, x-xhud stess u Anthony Galea. Huwa evidenti li hemm diskrepanza fix-xiehda. Fl-istess waqt il-Qorti accertat bhala fatt illi l-partijiet sselfu flus numru ta` drabi sabiex jaghmlu hlasijiet ralatati mal-akkwist tal-art. Tirrizulta ricevuta tat-12 ta` Mejju 2006 (Dok AC1 a fol 276) fejn Michael Azzopardi jiddikjara li huwa ircieva s-somma ta` Lm6,000 minghand l-attur. Michael Azzopardi xehed illi huwa kien talab lura l-flus wara sentejn li kienet effettwa s-self. Mill-istatements li kienu ezebiti jirrizulta li kien hemm depozitu ta` Lm6,000 fil-5 ta` Ottobru 2004, jigifieri cirka sentejn qabel din l-ircevu. Ghall-Qorti anke dan id-dettall jaghti affidament

lix-xiehda ta` Michael Azzopardi. Il-kontestazzjoni tal-konvenut illi l-attur issellef flus minghand Azzopardi ghalih personali mhux fl-interess tal-ohrajn ukoll inkluz tieghu hija allegazzjoni mhux ippruvata b`imqar xrara ta` prova. Kontra dik l-allegazzjoni u l-ohrajn tal-konvenut, hemm il-prova li l-konvenut ippartecipa fl-ghoti tas-self. Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi illi fuq bilanc ta` probabilitajiet, dak l-ammont huwa dovut ukoll.

“In kwantu ghall-eccezzjonijiet, il-Qorti tirrileva in kwantu ghall-ewwel eccezzjoni, illi fil-fehma taghha, l-eccezzjoni ma tirrizultax illi giet ippruvata mill-konvenuti sal-grad rikjest mil-ligi (stante li l-prova tal-eccezzjoni kienet tispetta lilhom). Daqstant iehor ighodd ghat-tieni eccezzjoni. In kwantu ghat-tielet eccezzjoni, l-atturi ghamlu l-prova li kienu obbligati jressqu, filwaqt li ghar-rigward tar-raba` eccezzjoni, din qeghda tkun milqugha *in parte* u limitatament ghall-ewwel figura kif fuq imfisser.”

L-Appell

6. L-atturi pprezentaw ir-rikors tal-appell taghhom fit-18 ta' Marzu 2014 fejn talbu lil din il-Qorti sabiex:

“...tirriforma s-sentenza in kwantu ordnat li l-imghaxijiet ghandhom jiddekorru mid-data tas-sentenza u minflok tordna u tiddeciedi illi stante x-xorta kummercjali ta' l-obbligazzjoni u stante illi l-istess imghaxijiet gew kuntrattwalment pattwiti l-imghaxijiet ghandhom jiddekorru u jithallsu kif mitlub fir-rikors guramentat u fl-istess waqt tikkonferma l-kumplament tas-sentenza fl-intier taghha, bl-ispejjez kontra l-konvenuti appellati.”

7. Huma jghidu li l-aggravju taghhom hu li fis-sentenza taghha l-ewwel Qorti kienet ordnat li l-imghaxijiet kellhom jiddekorru sa mid-data tas-sentenza filwaqt li huma kienu qeghdin jippretendu li dawn kellhom jiddekorru sa mid-data ta' kull pagament.

Ir-risposta tal-appell

8. Fir-risposta tal-appell il-konvenuti jissottomettu li l-aggravju tal-atturi hu infondat fil-fatt u fid-dritt u l-imghax kien dekorribbli mid-data li l-ammont dovut jigi determinat.

Appell incidentalali tal-konvenuti

9. Il-konvenuti wkoll ihossuhom aggravati bis-sentenza appellata u ghalhekk qeghdin jappellaw incidentalment fejn qed jitolbu lil din il-Qorti sabiex thassar u tirrevoka dik is-sentenza billi tilqa' l-eccezzjoni ta' intempestivita` taghhom, izda jekk imbaghad din il-Qorti ma tikkunsidrax li l-azzjoni tal-atturi hi intempestiva, allura talbu li tirriforma s-sentenza appellata billi tirriduci l-ammont dovut minnhom lill-atturi ghal €6,405.77, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-atturi. Huma jispjegaw l-aggravji taghhom kif gej: l-ewwel Qorti [1] kienet zbaljata meta qalet li l-attur kellu d-dritt li jezigi l-hlas tal-ammont minghand il-konvenut u b'hekk hi qieset lill-attur bhala kreditur u mhux bhala ko-debitur; [2] ma ddecidietx jekk l-ammont ta' €35,522.94 pretiz mill-atturi kienx l-ammont shih dovut minn diversi ko-debituri jew jekk kienx jirrapprezenta s-sehem tal-konvenuti minn debitu akbar dovut minghand diversi debituri; [3] ghamlet apprezzament hazin tal-provi meta kkunsidrat li l-unika oggezzjoni tal-konvenuti fir-rigward tal-ammont ta' €7,127.97 pretiz mill-

atturi kien jirrigwarda l-hlas tal-boll; u [4] ghamlet apprezzament hazin tal-provi meta kkunsidrat bhala gustifikat l-ammont ta' €3,494.06 dovut bhala sehemhom mis-self ta' €3,494.06 li l-attur kien ghamel minghand Michael Azzopardi.

Risposta tal-atturi ghall-appell incidental

10. L-atturi jwiegbu ghall-appell incidental tal-konvenuti billi qabel xejn isostnu li dan hu null ghaliex saret talba kemm ghat-thassir tas-sentenza appellata u wkoll ghat-tibdil taghha bi ksur tas-subartikolu 142(2) tal-Kap. 12. Ghal dak li jirrigwarda l-aggravji mressqa fl-appell incidental, huma jissottomettu: [1] jirrizulta mill-provi li s-somma ta' €35,522.94 kienet dovuta kollha minghand il-konvenuti; [2] ma kienx minnu li l-ewwel Qorti ma ddecidietx jekk l-ammont ta' 35,522.94 kienx dovut minghand il-konvenuti; [3] ghal dak li kien jirrigwarda t-tielet aggravju, l-ewwel Qorti kienet qieset bhala provat dak li qalu l-atturi; [4] il-konvenuti ma ressqu l-ebda prova li setghet ixxejjen ix-xhieda mressqa mill-atturi - l-ewwel Qorti ghalhekk kienet waslet ghall-konkluzjoni taghha.

Kunsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Din il-Qorti ser tghaddi sabiex tikkunsidra l-appelli tal-partijiet, b'dana li stante li l-vertenza ta' bejniethom dwar meta ghandhom

jiddekorru l-imghaxijiet tistrieħ fuq decizjoni dwar is-sottomissjoni tal-konvenuti li l-partijiet huma kodebituri, l-appell tal-atturi dwar tali imghaxijiet ser jigi ttrattat wara li l-Qorti tikkunsidra l-appell tal-konvenuti.

L-aggravju tal-konvenuti dwar [l-intempestivita`]

12. Il-konvenuti jitolbu lil din il-Qorti sabiex thassar u tirrevoka s-sentenza appellata billi tigi milqugħa l-eccezzjoni ta' intempestivita` li huma kienu ressqu quddiem l-ewwel Qorti.

13. Min-naha tagħhom l-atturi jirrispondu li skond is-subartikolu 143(2) tal-Kap. 12, ma tistax issir talba għal thassir tas-sentenza u wkoll għar-riforma tagħha għaliex filwaqt it-thassir jolqot is-sentenza fl-intier tagħha, ir-riforma tolqot biss partijiet minnha. Għalhekk l-appell intavolat hu null.

14. L-ewwel Qorti iddecidiet li tichad l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti u dan proprju għaliex “...*fil-fehma tagħha, l-eccezzjoni ma tirrizultax illi giet ippruvata mill-konvenuti sal-grad rikjest mil-ligi (stante li l-prova tal-eccezzjoni kienet tispetta lilhom).*”

15. Din il-Qorti tissenjala li t-talba għat-thassir tas-sentenza u dik għar-riforma tagħha mhumieħ inkompatibbli fil-kaz odjern. Dan għaliex

is-sottomissjoni tal-intempestivita` tal-azzjoni hi ta' natura preliminari u ma tolqotx direttament decizjoni fuq il-mertu jekk u kif hu dovut l-ammont pretiz u ghalhekk, kieku intlaqat dik l-eccezzjoni s-sentenza kienet tigi revokata, filwaqt li jekk l-eccezzjoni tal-intempestivita` tirrizulta infondata allura l-konvenut qed jitlob r-riforma tas-sentenza appellata.

16. Din il-Qorti tosserva li filwaqt li l-konvenuti qeghdin jaghmlu talba ghat-thassir tas-sentenza appellata ghaliex skond huma l-azzjoni tal-atturi hi intempestiva, huma ma jfissrux ir-ragunijiet taghhom sew kif jitlob minnhom is-subartikolu 143(1) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili. Tosserva wkoll li fl-appell incidental i taghhom huma jorbtu l-kwistjoni tal-intempestivita` mat-tieni aggravju taghhom fejn fl-ahhar paragrafu jaghmlu referenza ghall-eventwalita` li din il-Qorti ma tilqax is-sottomissjoni taghhom u allura tiddeciedi li l-ammont pretiz ghandu jithallas b'mod immedjat. B'hekk din il-Qorti ser titratta l-intempestivita` o meno tal-azzjoni tal-atturi aktar tard f'din is-sentenza flimkien mat-tieni aggravju.

L-ewwel aggravju tal-konvenuti:

*[l-attur mhuwiex kreditur
izda ko-debitur]*

It-tieni aggravju tal-konvenuti:

*[li €35,522.94 hu l-ammont kollu
dovut minghand il-ko-debituri]*

17. Dawn iz-zewg aggravji ser jigu kkunsidrati flimkien galadarba jirrigwardaw dejn tal-istess ammont u ghalhekk sew id-disposizzjonijiet tal-ligi applikabbli u sew il-fatti huma l-istess.

18. Il-konvenuti meta jispjegaw l-ewwel aggravju taghhom jilmentaw mill-fatt li l-ewwel Qorti qieset lill-attur bhala kreditur u mhux bhala ko-debitur *in solidum* mal-konvenut u ma' Geranzio Cuschieri u Anthony Galea versu s-sidien tal-ghalqa li kienet is-soggett tal-konvenju. Ghalhekk qalet li "*l-attur kellu d-dritt kollu illi jesigi l-hlas minghand il-konvenut ta' dak l-ammont*" u dan skond dak li jiddisponu l-Artikolu 1094 u l-Artikolu 1096 tal-Kodici Civili. Il-konvenuti jghidu li fil-kaz odjern ghandu japplika is-subartikolu 1107(1) tal-istess kodici u mhux l-Artikolu 1096.

19. Dwar it-tieni aggravju taghhom il-konvenuti mbaghad ikomplu jghidu li l-ewwel Qorti naqset milli tiddeciedi fil-mertu u taghmel l-apprezzament tal-provi necessarju biex jigi determinat jekk kienx l-ammont shih ta' €35,522.94 li hu dovut minnhom lill-atturi jew jekk l-ammont hu dovut minnhom flimkien ma' ko-debituri ohrajn. Huma jsostnu li jirrizulta li huma biss erba' cekkijiet bid-data tal- 24 ta' Jannar 1996 kull wiehed ghal Lm2,750 li nhargu minn kont intestat f'isem l-attur Anthony Cuschieri⁷ filwaqt li c-cekkijiet l-ohra mahruga fis-6 ta' Frar 1998 inhargu minn kont intestat f'isem is-socjeta` Hasan Co. Ltd kull

⁷ Dok. AC4 a fol. 288.

wiehed għall-amont ta' Lm12,500. Fin-nuqqas ta' prova ta' assenjazzjoni, surroga jew cessjoni ta' kreditu minn dik is-socjeta` favur l-attur Anthony Cuschieri, l-atturi ma jistghux jitolbu hlas tas-somma li huma hallsu lil Hasan Co. Ltd, ghax fin-nuqqas ta' relazzjoni guridika bejnhom u dik is-socjeta` fir-rigward tas-somma ta' Lm50,000, l-atturi ma setghux jippretendu hlas minghand il-konvenuti.

20. Min-naha taghhom l-atturi jsostnu li mill-provi jirrizulta li s-somma ta' €35,522.94 hi dovuta fl-intier taghha minghand il-konvenuti, u dan kif iddecidiet l-ewwel Qorti. Jissenjalaw li l-konvenuti kienu naqsu milli jxejnu l-provi li ressuq l-istess atturi u wkoll naqsu milli jressqu l-provi in sostenn tal-eccezzjonijiet u tal-allegazzjonijiet taghhom.

21. L-ewwel Qorti fis-sentenza appellata tghid li l-pretensjoni tal-konvenuti ma tistax tirnexxi għaliex il-partijiet kollha kienu partecipi f'obligazzjoni għall-istess haga u hawn taghmel referenza għad-disposizzjonijiet tal-Artikolu 1094 tal-Kodici Civili u wkoll għas-sentenza taghha mogħtija fid-29 ta' Settembru 2011 fl-ismijiet **Anchor Bay Leisures Limited vs Edgar Urpani et.** Dik il-Qorti, filwaqt li osservat li l-ammont pretiz mill-attur kien gie sostanzjat sal-grad rikjest mil-ligi, il-konvenuti kienu naqsu milli jikkorraboraw bi provi dokumentali l-ammont ta' €34,940.60 li skond huma kien dovut u għalhekk strahet fuq l-ammont komputat mill-attur.

22. Din il-Qorti taqbel li fil-vertenza odjerna fir-rigward tal-hlas tas-somma pretiza mill-atturi ta' €35,522.94 huma applikabbli d-disposizzjonijiet tas-subartikolu 1107(1) fuq citat liema dispozizzjoni taqra hekk:

“Il-kondebitur li jhallas id-dejn in solidum kollu, ma jistax jitlob minghand l-ohrajn hlief is-sehem ta' kull wiehed minnhom bl-imghax minn dak in-nhar tal-hlas, allavolja jkun hemm cessjoni ta' jeddijiet.”

Dan is-subartikolu jikkontempla sitwazzjoni bhal dik odjerna fejn wiehed mid-debituri jhallas id-dejn dovut mid-debituri l-ohra kollha fejn imbaghad ikollu d-dritt li jitlob minghand l-istess ko-debituri l-hlas ta' sehemhom bl-imghax mid-data li fiha jkun ghamel il-hlas.

23. Fil-kaz odjern il-konvenuti qeghdin mhux biss jissottomettu li l-ewwel Qorti applikat il-ligi hazin, izda qeghdin jissottomettu wkoll li l-ammont pretiz jirrapprezenta l-ammont dovut minghand l-erba' debituri jew kompraturi flimkien, jigifieri l-atturi, il-konvenuti, Geranzio Cuschieri u martu u wkoll Anthony Galea u martu. L-ewwel Qorti taghraf li, filwaqt li l-attur Anthony Cuschieri wera sodisfattament sal-grad rikjest mil-ligi li din is-somma kienet dovuta, il-konvenut George Cuschieri ma ressaq l-ebda prova dokumentali. Din il-Qorti taqbel ma' dan u hawn taghmel referenza kemm ghall-prospett esebit mill-attur Anthony Cuschieri bhala Dok. Q a fol. 271 u wkoll ghall-kopji tat-tmien cekkijiet mahruga lill-

vendituri li jinsabu esebiti bhala Dok. AC4 u Dok. AC5 a fol 288 u 289 tal-process. L-ammont komplessiv tal-hlasijiet maghmula jwassal ghal Lm61,000 jew €142,091.78 u ghalhekk is-sehem rispettiv ta' kull wiehed mid-debituri hu ta' €35,522.95. Izda din il-Qorti tosserva li kif sewwa qeghdin jghidu l-konvenuti, erbgha minn dawk il-pagamenti fl-ammont komplessiv ta' Lm50,000 jew €116,468.66 saru mis-socjeta` Hasan Co. Ltd. Ghalkemm l-attur Anthony Cuschieri jispjega fl-affidavit tieghu<sup>8</sup> li *“id-depozitu relattiv fil-kontijiet ta' l-istess socjeta` kienu saru minni personalment”*, tissenjala li fin-nuqqas ta' ftehim bejn il-partijiet sahsitra bhala socji ta' dik is-socjeta`, m'hemm l-ebda rapport guridiku bejniethom ghall-hlas ta' dan l-ammont. Ghalhekk qeghda tqis li hu biss l-ammont ta' €6,405.77 rapprezenanti sehem minn erba' mis-somma ta' Lm11,000 jew €25,623.107 li jista' jintalab minghand il-konvenuti li kellhom kull ragn li jikkontestaw it-talba tal-atturi.

24. Ghal dak li jirrigwarda s-sottomissjoni tal-konvenuti li sahsitra minn dak li jista' jigi nterpretat mix-xhieda stess tal-attur Anthony Cuschieri in kontro-ezami fis-seduta tal-10 ta' Mejju 2012, id-dejn kellu jithallas wara li huma jbieghu l-ghalqa, din il-Qorti hi tal-fehma li x-xhieda mhijex daqstant cara u inekwivoka. Hawn huwa opportun li tigi trattata u deciza l-kwistjoni tal-intempestivita` o meno tal-azzjoni. L-ewwel Qorti ddecidiet li tichad din l-eccezzjoni ghaliex ma kinitx giet ippruvata mill-konvenuti sal-grad rikjest mil-ligi meta kien jispetta lilhom

⁸ A fol. 275.

li jressqu prova sabiex jissostanzjaw dak li kienu qeghdin jecepixxu. Tajjeb li hawn jinghad li l-ewwel Qorti sahansitra tliet darbiet tinnota fis-sentenza appellata li dak li kien qed jallega l-konvenut ma kienx gie sostanzjat permezz ta' prova. Din il-Qorti ma ssibx raguni valida ghaliex m'ghandhiex tikkondividi dan il-hsieb ghaliex fuq ezami tax-xhieda u tal-prova dokumentali ma jidhirx li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-fatti. Ghalhekk issib li l-eccezzjoni ta' l-intempestivita` hija insostenibbli.

25. Ghaldaqstant l-ewwel u t-tieni aggravji tal-konvenuti huma gustifikati u qed jigu milqugha limitatament kif fuq ikkunsidrat, izda tqis ingustifikat l-ilment taghhom in kwantu jikkoncerna l-eccezzjoni tal-intempestivita`.

It-tielet aggravju:

[l-ammont ta' €7,127.97]

26. Il-konvenuti ghal darb'ohra jirrilevaw li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-provi meta qalet li l-konvenuti qeghdin joggezzjonaw ghall-hlas tal-ammont intier ta' €7,127.97 minhabba l-kwistjoni tal-boll. Jispjegaw li l-oggezzjoni taghhom kienet tirrigwarda wkoll l-izball fil-pagamenti allegatament maghmula mill-atturi kif elenkati f'Dok. R a fol. 272. Jghidu li l-allegat pagament maghmul fit-3 ta' Frar 2003 ma kienx dak ta' €11,646.87 jew Lm5,000 izda ta' €3,738.64 jew

Lm1,605 kif kien jirrizulta mid-*deposit slip* relattiva. Kalkolat is-sehem li kellhom jaghtu l-konvenuti, dan kien jirrizulta fl-ammont ta' €2,347.25 u mhux ta' €4,998.84 kif likwidat mill-ewwel Qorti. Kien hemm ukoll l-ammont ta' €2,329.37 jew Lm1,000 li thallas mill-konvenuti fis-26 ta' Novembru 2002, u dan skond l-affidavit tal-konvenut George Cuschieri. Izda erronejament il-hlas gie kreditat lill-attur Anthony Cuschieri. B'hekk kien jirrizulta li fil-fatt il-konvenuti kellhom jiehd u mhux jaghtu.

27. L-atturi min-naha taghhom iwiegbu permezz ta' referenza ghan-nota ta' sottomissjonijiet taghhom fejn spjegaw b'referenza ghad-dokumenti esebiti li d-depoziti maghmula fit-3 ta' Frar 2003 kienu flimkien jaghmlu Lm5,000. Imbaghad ghal dak li kien jirrigwarda "l-ammonti zgħar" allegatament imhallsa mill-konvenut, dawn ma kienu xejn ghajr is-somma ta' Lm1,000 li hu allegatament hallas fis-26 ta' Novembru 2002 fis-7.30 ta' filghodu.

28. Hu veru li l-ewwel Qorti qieset li mill-affidavit tal-konvenut a fol 525 kien jirrizulta li l-unika oggezzjoni tieghu għall-hlas ta' dan l-ammont kien jirrigwarda l-boll stante li kulhadd kellu jhallas il-parti tieghu minn dan. B'hekk wara li l-attur accetta li dan kien il-ftehim, l-ewwel Qorti naqqset l-ammont dovut għal €4,998.84. Għal darb'ohra jerga' jingħad li ma jirrizultax lil din il-Qorti li l-ewwel Qorti għamlet apprezzament hazin tal-fatti u għalhekk ma tistax taccetta dak li jgħid il-konvenut fl-

affidavit tieghu dwar hlasijiet ohra li ghandhom jittiehdu in konsiderazzjoni. Jerga' wkoll jigi osservat li l-allegazzjonijiet tal-konvenuti m'huma bl-ebda mod sostanzjati permezz ta' provi ohra sew orali kif ukoll dokumentali.

29. Ghal dawn ir-ragunijiet din il-Qorti ma ssibx it-tielet aggravju tal-konvenuti gustifikat u ghalhekk tichdu.

Ir-raba' aggravju: *[l-ammont ta' €3,494.06]*

30. Il-konvenuti jtennu li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-provi meta ddecidiet bhala gustifikat dan l-ammont li kien jirrapprezenta sehem il-konvenuti mis-somma allegatament mislufa minghand Michael Azzopardi fl-interess tal-erba' xerrejja tal-ghalqa gewwa Hal Qormi. Isostnu li minbarra l-ircevuta mahruga mill-istess Michael Azzopardi fit-12 ta' Mejju 2006 l-atturi ma pprezentaw l-ebda dokument iehor li seta' jitfa' dawl fuq is-self maghmul. Ighidu li l-ewwel Qorti, filwaqt li rrikonoxxiet l-ezistenza ta' kontradizzjonijiet u wkoll diskrepanzi fil-provi migjuba mill-atturi fir-rigward tal-pretensjoni taghhom, strahet fuq il-prospett Dok R a fol 272 li kien gie pprezentat mill-atturi sabiex waslet ghall-konkluzjoni li verament kien sar self u dan, fl-interess tal-erba' ko-debituri.

31. L-atturi jirrilevaw li skond ix-xhieda tal-attur Anthony Cuschieri, dik ta' hu l-partijiet Geranzio Cuschieri u sahansitra dik tal-kreditur Michael Azzopardi, is-self sar bil-kunsens u fil-presenza tal-konvenut George Cuschieri li min-naha tieghu ma ressaq l-ebda evidenza sabiex ixxejjen din il-prova.

32. L-ewwel Qorti, wara li osservat li kien hemm diskrepanza fix-xhieda, osservat ukoll li l-partijiet kienu ssejfu l-flus diversi drabi sabiex jaghmlu l-pagamenti dovuta ghax-xiri tal-art in kwistjoni. Minn hemm ghaddiet sabiex irrikonoxxiet bhala prova valida tal-hlas ir-ricevuta li hareg il-kreditur Michael Azzopardi a fol 276 fit-12 ta' Mejju 2006 u x-xhieda tieghu li kien talab li jigi saldat id-dejn sentejn wara li kien sar is-self. B'hekk ikkunsidrat li fejn fl-*statements* kien hemm indikat depozitu ta' Lm6,000 fil-5 ta' Ottubru 2004, dan il-fatt kien sahansitra jaghti affidament lix-xhieda ta' Michael Azzopardi. Wara li qieset ukoll li l-allegazzjoni tal-konvenut li s-self kien sar mill-attur fl-interess personali tieghu ma kinitx giet sostanzjata permezz ta' l-icken prova, kien jidhrilha li fuq bilanc ta' probabilitajiet l-ammont pretiz mill-atturi kien dovut.

33. Din il-Qorti ma tistax ma taqbilx mal-ewwel Qorti wara li hadet in konsiderazzjoni, kemm ix-xhieda msemija mill-istess Qorti li turi li l-konvenut George Cuschieri kien jaf sew bis-self u sahansitra pparticipa

fin-negozju ta' dak is-self⁹ u wkoll l-ircevuta mahruga mill-kreditur Michael Azzopardi¹⁰ li tindika li l-hlas kien qed isir mill-attur Anthony Cuschieri li kien biss ko-debitur. Ma taqbilx li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-provi kif qed jallegaw il-konvenuti ghaliex tali provi ma jurux li l-konvenut George Cuschieri mhuwiex kodebitur, anzi juru li hu ko-debitur fl-ammont ta' Lm6,000.

34. Ghaldaqstant din il-Qorti ma ssibx ir-raba' aggravju tal-konvenuti gustifikat u qeghda tichdu.

L-aggravju tal-atturi: *[l-imghax dekorribbli mid-data tal-pagamenti]*

35. L-atturi qeghdin jippretendu li l-imghaxijiet ghandhom jiddekorru mid-data tal-pagamenti li huma kienu ghamlu u mhux kif iddecidiet l-ewwel Qorti, jigifieri mid-data tas-sentenza appellata. L-ewwel Qorti irrikonoxxiet il-fatt li, kif xehed il-konvenut George Cuschieri stess, il-Lm15,000 li kien hallas huh l-attur kienu ser jithallsu lill-istess wara li tinbiegh l-art u dan bl-imghaxijiet. L-atturi jsostnu li wara kollox is-somma dovuta kienet wahda likwida u determinata. Jaghmlu referenza ghad-disposizzjonijiet tal-Artikolu 1139 u tal-Artikolu 1141 tal-Kodici

⁹ Ara xhieda Michael Azzopardi seduta 30 ta' April 2009 a fol 452.
¹⁰ Dok. AC1 a fol. 276.

Civili u jissottomettu li bla ebda dubju l-hlasijiet maghmula minnhom kienu direttament relatati ma' negozju bi skop kummercjali.

36. Fit-twegiba taghhom il-konvenuti jsostnu li in vista ta' dak li jipprovdi l-Artikolu 1139 tal-Kodici Civili, l-imghaxijiet setghu jiddekorru biss mid-data meta l-ammont dovut jigi determinat. Fil-kaz odjern, mhux biss l-ammont dovut ma kienx wiehed determinat izda wkoll huma kienu qeghdin jikkontestaw l-obbligu taghhom ghall-hlas.

37. Din il-Qorti tirrileva li ma tistax taqbel mal-ewwel Qorti meta ddecidiet li l-imghaxijiet ghandhom jiddekorru mid-data tas-sentenza taghha, ghalkemm ghal ragunijiet differenti minn dawk li ressqu il-konvenuti. Il-Qorti tissenjala li d-disposizzjoni rilevanti hija l-artikolu 1107(1) fuq citat li jghid li l-imghax ghandu jiddekorri mill-gurnata tal-hlas.

38. Ghalhekk, in forza tal-artikolu fuq citat, id-data meta ghandhom jiddekorru l-imghaxijiet hi marbuta mal-kwistjoni legali ta' jekk l-attur Anthony Cuschieri ghandux jitqies bhala kreditur jew bhala ko-kreditur, liema kwistjoni diga' giet deciza aktar 'il fuq f'dan il-gudizzju fis-sens li l-attur Anthony Cuschieri ghandu huwa ko-kreditur u mhux attur. Ghalhekk fuq kull ammont dovut skond kif deciz minn din il-Qorti

ghandu jghaddi mghax fuqu sa mid-data tal-pagament maghmul mill-attur Anthony Cuschieri lit-terz kreditur.

39. Ghaldaqstant din il-Qorti ssib li l-aggravju tal-atturi hu gustifikat, ghalkemm mhux ghar-ragunijiet moghtija minnhom izda skond dak li qed jigi senjalat minn din il-Qorti, u ghalhekk qieghda tilqghu.

Decide

Ghar-ragunijiet premissi tiddeciedi dwar l-appell tal-atturi u dwar l-appell incidental tal-konvenuti billi tilqa' l-ewwel wiehed u tilqa' limitatament it-tieni wiehed u tirriforma s-sentenza appellata billi tirriduci l-ammont dovut lill-atturi minghand il-konvenuti ghas-somma ta' €17,027.60 (sbatax-il elf, u sebgha u ghoxrin Euro u sittin centezmu) u tordna li l-imghaxijiet ghandhom jiddekorru mid-data tal-hlasijiet maghmula mill-atturi.

L-ispejjez ta' din l-istanza ghandhom jithallsu in kwantu ghal nofs mill-atturi u in kwantu ghan-nofs l-iehor mill-konvenuti. Dawk tal-ewwel istanza jibqghu kif decizi.

Joseph Azzopardi
Prim Imhallef

Giannino Caruana Demajo
Imhallef

Noel Cuschieri
Imhallef

Deputat Registratur
gr